

P. S. Pokud uděláme rychlý průlet dalšími filmy, v nichž si Olomouc zahrála samu sebe a nesuplovala třeba historickou Paříž (*Tři mušketýři*, 2013) nebo Moskvu (televizní *Doktor Živago*, 2002), pak dojdeme zejména ke **Krobotovu Kvartetu** (2017) nebo seriálovému cyklu *Detektivové od Nejsvětější Trojice* (2015–19). V Olomouci také opakovaně točil **Miloslav Šmídmajer**: *Miluji tě modře* (2017) a *Případ mrtvého nebožtíka* (2020).

Jaroslav Stuchlý

Jiří Sequens st. (1922–2008)

Filmografie (výběrová):

- 1986 — Dva na koni, jeden na oslu
- 1983 — Hořký podzim s vůní manga
- 1981 — Ta chvíle, ten okamžik
- 1979 — Rukojmí v Bella Vista
- 1973 — Pokus o vraždu
- 1972 — Kronika žhavého léta
- 1971 — Smrt černého krále
Vražda v hotelu Excelsior
- 1970 — Partie krásného dragouna
Pěnička a Paraplíčko
- 1967 — Erotes sti Lesvo
- 1965 — Epitaf
- 1964 — Atentát
- 1961 — Kolik slov stačí lásce
Smrt na Cukrovém ostrově
- 1958 — Útěk ze stínu
- 1956 — Neporažení
- 1955 — Větrná hora
- 1953 — Olověný chléb
- 1951 — Cesta ke štěstí

DEVÁTÉ JMÉNO

út 24. 11. 2020 | 19.00 hodin | mozarteum
filmart amo → z cyklu **olomouc ve filmu**

Deváté jméno

Československo 1963 | 91 min. | režie: Jiří Sequens st. | scénář: Vladimír Körner, Vladimír Goldmann, Jiří Sequens st. | kamera: Josef Illík | hudba: Jan Novák
hrají: Ota Sklenčka, Vlasta Fialová, Svatava Hubeňáková, Monika Ottová, Zdeněk Kutíl, Jarmila Kurandová, Nina Popelíková, Zdeněk Braunschläger, Ladislav Gzela, Jindřich Narenta ad.

Jiří Sequens st. patří k těm filmovým tvůrcům, kteří šli bolševickému režimu na ruku. Tento student moskevské Vysoké filmové školy (půl roku pobyl i na pařížské vysoké filmové škole IDHEC) zahájil svou kariéru režiséra celovečerních hraných snímků docela dlouhou „budovatelskou“ sérií. Prakticky se takto profilmoval celými 50. léty. Absolutního tvůrčího vzepětí dosáhl *Atentátem*, rekonstrukcí přípravy, provedení a následků atentátu na zastupujícího říšského protektora **Reinharda Heydricha** (27. 5. 1942). Jistou rukou uchopené odbojářské drama dodnes neztratilo nic ze své působivosti, k čemuž přispívá i absence tehdy povinných ideologických školení na téma Jediný správný odboj byl ten komunistický. Vše umocňuje silné obsazení (**Mrkvička, Brzobohatý, Jelínek, Kodet...**), jež dokazuje, že naše kinematografie disponovala herci, kteří byli schopni bez sebeshazovačných berliček ztvárnit skutečné hrdiny. Televizní diváci si oblíbili třínáctidílný krimiseriál *Hříšní lidé města pražského* (1968–69), odehrávající se v prvorepublikovém období. Na něj navázaly ještě čtyři celovečerní filmy (1970–71). Smlouvu s ďáblem však (režisér a stranický funkcionář) **Sequens** uzavřel zároveň s dalším krimiseriálem *30 případů majora Zemana* (1974–79), který opouští „bezpečnou“ půdu mezi válečné galerky a naplno se vyslovuje k normalizační současnosti. Činí tak způsobem brutálního překrucování dějin po roce 1945 a nasazováním psích hlav všem, kteří se soudruhům nehodili do krámu (namátkou agent-chodec **Josef Hasil, bratři Mašínovi, Václav Havel**, kapela The Plastic People of the Universe). Až se nechce věřit, že režisér *Atentátu a 30 případů* je jeden a tentýž člověk. Ostatně stejně kontroverzní aura halí i **Sequensova** staršího a plodnějšího kolegu **Otakara Vávru** (1911–2011), který svůj talent dokázal uplatnit za každého režimu a jehož filmografie disponuje nespornými vrcholy, ale také hlubokými pády.

Devátým jménem se **Jiří Sequens** pokusil o žánr psychologického dramatu. Ačkoli je podepsán jako (spolu)scenárista snad pod každým svým filmem, určující jméno bude v tomto případě nejspíš **Vladimír Körner**. Absolvent Průmyslové školy filmové v Čimelicích a poté student FAMU (obor dramaturgie a scenáristika) zakončil studia scénářem k *Závorám* (1963), který napsal spolu s **Vladimírem Goldmannem**, *Deváté jméno* byl jejich debut na poli celovečerního filmu.

Ivo Koláčný je úředník oddělení inspekce Vodohospodářských staveb. Před krematoriem, kde se octne kvůli pohřbu kolegy, náhodně potkává svoji bývalou milenkou. Tam mu sdělí, že její manžel, který se vrátil ochrnutý z koncentračního tábora a o něhož se poté téměř dvacet let starala, před několika měsíci zemřel. Koláčného setkání rozruší. S Milčou se stýkal za války, nyní má mladou ženu a malou dcerku. Přestože byl sám okupanty vězněn za pomoc partyzánům (někdo jej udal), se zjevením Milči Dlabalové bičované výčitkami svědomí se v něm probouzí hluboko pochovaná vina. A s ní i strach. Je pravda, že stará láska nerezaví, nebo hraje Ivo s Milčou rafinovanou hru? A čím je ono titulní „deváté jméno“?

Celé drama je vybudováno na psychologii člověka, který žije fádni, ale vcelku spokojený život, na nějž vrhne stín dávná minulost. Dominuje mu pochopitelně herecký výkon **Oty Sklenčky**, který v některých záběrech připomíná českého **Humphreyho Bogarta**. Dokonce by se dalo říct, že *Devátému jménu* vtiskl **Sequens** noirové rysy, ale na podporu svého tvrzení bych vyzradil podstatnou část zápletky i rozuzlení. Snad jen malá nápověda pro znalce: při sledování mi v jistém okamžiku naskočil název známého románu **Jamese M. Caina**. Sevřený a co do atmosféry hodně ponurý příběh se odehrává kompletně v současnosti (podle data na Dlabalově náhrobku přímo v době vzniku filmu), není narušován žádnými protektorátními flashbaky. A také se celý odehrává v Olomouci a jejím okolí.

Je s podivem, že barokní perlu Moravy nevyužívají filmaři jako kulisu častěji. *Deváté jméno* začíná dlouhým pohyblivým záběrem kameramana **Josefa Illíka** (opakovaná spolupráce s **Karlem Kachyňou**) přes olomoucké panorama až k postavě Koláčného v okně úřadu, vedle hřbitova si zahrají i uličky v historickém centru, interiér nádraží, do výkladu obchodu se nahlíží na Dolním náměstí, zklidnění se hledá v kostele Panny Marie Sněžné. Když se hovoří o Bouzovu, následuje později záběr s hradní siluetou, podobně Javoříčské jeskyně. Olomoucko je pro tento typ příběhu velmi vhodnou lokalitou, je zde odkazováno na partyzánskou činnost (viz skupina Jermak, kvůli které bylo Javoříčko 5. 5. 1945 vypáleno) a děj vrcholí v mokřadech lužního lesa.